

Vergaderjaar 2008–2009

**21 501-32**

**Landbouw- en Visserijraad**

**Nr. 354**

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN  
VOEDSELKWALITEIT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 augustus 2009

In deze brief informeer ik u over de onderwerpen die op de agenda staan van de reguliere vergadering van de Raad van Ministers voor Landbouw van de Europese Unie van 7 september aanstaande te Brussel en de informele vergadering van 13 t/m 15 september aanstaande te Växjö (Zweden). Het is mogelijk dat er nog onderwerpen aan de agenda worden toegevoegd of juist worden uitgesteld tot een volgende vergadering.

Op 7 september zal de Raad als eerste spreken over de situatie op de zuivelmarkt in 2009 naar aanleiding van de mededeling, die door de Commissie zal worden gepresenteerd. Daarna zal de Raad ingaan op de voortgang van de *High Level Group Food Industry*. Vervolgens zal de Raad spreken over het aanpassen van de Raadsverordening met betrekking tot de handelsnormen voor pluimveevlees. Onder het agendapunt «diversen» zal op mijn verzoek het transport van levende dieren aan de orde komen. Als laatste zal de Commissie de Raad informeren over de situatie op de diervoedermarkt.

**Mededeling van de Commissie over de situatie op de zuivelmarkt  
in 2009**

*(Presentatie en gedachtewisseling)*

Op 22 juli jl. verscheen de mededeling van de Europese Commissie over de situatie op de zuivelmarkt 2009. Dit rapport is er gekomen op verzoek van de Europese Raad die op 19 juni jongstleden over de problemen in de zuivelsector gesproken heeft. Oorspronkelijk was in het kader van de Health Check pas volgend jaar voorzien in een evaluatierapport van de zuivelmarkt. Dat rapport is nu vervroegd gepubliceerd. Tijdens de Landbouwrapport zal dit rapport worden besproken. Teneinde de bespreking van het rapport te structureren, heeft het Voorzitterschap drie vragen over het rapport opgesteld. Deze vragen betreffen de conclusies van het

rapport, de voorgestelde maatregelen en de efficiëntie van het functioneren van de zuivelketen.

#### *Inhoud rapport*

De Commissie stelt vast dat de ingeslagen koers zal worden vastgehouden, ondanks de slechte situatie op de zuivelmarkt. De Commissie benadrukt in het rapport dat de (middel)lange termijnverwachting voor de zuivelmarkt nog altijd positief is.

De Commissie stelt voor om de volgende maatregelen te nemen:

- Doorgaan met de uitvoering van de in de Health Check voorziene jaarlijkse quotumuitbreiding: de omslag in de zuivelmarkt is volgens de Commissie niet veroorzaakt door de quotumuitbreiding, want de EU-melkproductie is het afgelopen quotumjaar gedaald met 0,9% (ondanks de uitbreiding van het quotum). Het bevrozen van de quotumuitbreiding, zoals enkele lidstaten verzocht hebben, wijst de Commissie nadrukkelijk af. Dit zou ook in strijd zijn met de afspraken uit de Health Check.
- Doorgaan met het huidige stabilisatiebeleid door de verlenging van de interventieperiodes voor boter en magere melkpoeder en de verlenging van de particuliere opslagregeling voor boter. Deze maatregel moet aan de markt het signaal geven dat de EU niet bereid is de prijzen voor zuivel verder te laten zakken.
- Het assortiment producten dat onder de schoolmelkregeling valt, uitbreiden met o.a. producten die voor driekwart uit zuivel bestaan en voor een kwart uit fruit.
- Extra budget voor de promotie van zuivelproducten met Europese cofinanciering (binnen het totaalbudget voor promotie).
- Tijdelijke verdubbeling van de *de minimis* staatssteun grens van 7 500 euro tot 15 000 euro voor individuele steun aan landbouwers per drie jaar.
- In samenwerking met de nationale mededingingsautoriteiten wil de Commissie gegevens verzamelen over de structuur van de nationale zuivelmarkt en het functioneren van de zuivelketen. De Commissie is van mening dat de zuivelketen niet efficiënt functioneert en dat er een verbetering zou kunnen optreden door meer transparantie in de keten en door strakkere handhaving van het mededingingsbeleid. Uiteindelijk zou dat moeten resulteren in een herverdeling van de marges binnen de keten.

In het kader van deze maatregelen krijgen lidstaten de mogelijkheid om:

- Tijdelijk de nationale verevening op te schorten en zo de melkaanvoer te beperken. Dit is geen verplichting, maar een nationale keuzemogelijkheid. Lidstaten zouden de opbrengsten van de extra superheffing die het opschorten van de verevening oplevert, kunnen gebruiken als subsidie voor melkveehouders die willen stoppen.
- De betalingen van toeslagrechten in 2009 naar voren te halen, artikel 68 te gebruiken en speciale maatregelen te nemen in het kader van het Plattelandsontwikkelingsprogramma. Lidstaten kunnen extra geld vrijmaken voor deze maatregelen in het kader van het huidige GLB-instrumentarium.

De Commissie schat in dat de uitgaven aan de maatregelen voor marktsteun tot eind 2009 ongeveer 600 miljoen euro zullen bedragen. Dit bedrag valt binnen het vastgestelde landbouwbudget. Een aanzienlijk deel van die uitgaven zal ten goede komen aan de Nederlandse zuivelsector.

### *Beoordeling rapport*

Ik maak mij, net als de Commissie, zorgen over de slechte situatie op de zuivelmarkt. Tegelijkertijd is het van belang om in het oog te houden dat ook de Commissie vaststelt dat de (middel)lange termijnperspectieven positief zijn en blijven. De vragen van het Zweeds Voorzitterschap over de conclusies van het rapport, de voorgestelde maatregelen en over de efficiëntie van het functioneren van de zuivelketen zal ik tijdens de vergadering van de Landbouwradaad op 7 september aanstaande beantwoorden langs de volgende lijn.

Ik ben positief over het feit dat de Commissie aangeeft op de ingeslagen koers van quotumuitbreiding voort te willen gaan. De zuivelsector kan nog steeds op de beëindiging van de melkquotering in 2015 rekenen. Quotumreductie of uitstel van quotumgroei worden uitgesloten. In Nederland is nog steeds geen sprake van de nagestreefde zachte landing van de quotering op weg naar 2015 en de Commissie heeft terecht geconcludeerd dat handhaving van de afspraken over quotumgroei essentieel blijven. Nu het zuivelrapport vervroegd is gepresenteerd, is het voor mij van groot belang dat de Commissie de zachte landing goed blijft monitoren en zo nodig voorstellen doet voor een verdere verhoging van de melkquota in de komende jaren.

Zoals ik uw Kamer vorige maand ook al meldde, steun ik de voorgestelde verlenging van de interventieperiodes voor boter en magere melkpoeder en de inzet van overige marktinstrumenten. Nederland staat terughoudend tegenover eventuele voorstellen voor verhoging van exportrestituties. De EU zou een verkeerd signaal afgeven en haar geloofwaardigheid in discussies (onder andere binnen de G20, maar ook in haar relatie met ontwikkelingslanden) over vrije wereldhandel en het beschermen van de eigen economieën kunnen schaden, mede in het licht van de toezegging van de EU in WTO-kader om uiterlijk in 2013 alle exportsubsidies af te schaffen.

Ik zal de nationale verevening bij de melkquotering blijven toepassen om geen extra lasten op te leggen aan de melkveehouders. Ook wil ik de superheffing niet verder op laten lopen.

De Commissie gaf aan in het rapport geen voorstander te zijn van een «melkkoeslactpremie». Ik deel de mening van de Commissie. Evenmin is Nederland voorstander van een door een lidstaat voorgestelde opkooppremie voor kleine quotumhouders.

Nederland is zeer terughoudend inzake het voorstel tot tijdelijke verruiming van de regels voor *de minimis* staatssteun voor melkveehouders (en andere boeren) tot 15 000 per drie jaar. Het *level playing field* moet goed in het oog gehouden worden. De interne markt en de mededingingsregels zijn immers van grote waarde voor de op export georiënteerde Nederlandse agrarische sector.

Tegen die achtergrond vind ik het eveneens een goede zaak dat de Commissie aankondigt onderzoek te doen naar de efficiëntie en transparantie in de zuivelketen.

Ik vind het terecht dat de Commissie wijst op de al bestaande mogelijkheden binnen het huidige GLB-instrumentarium om het inkomen van melkveehouders te ondersteunen. Nederland zal als één van de weinige lidstaten de inkomenssteun over 2009 vervroegd uitbetalen aan die bedrijven waar alle noodzakelijke controles zijn afgerond. De rente op het nationaal voorgefinancierde deel van deze betaling zal ten laste worden

gebracht van het nu geldende *de minimis* plafond van 7 500 euro. Nederland maakt verder gebruik van artikel 68 om bijvoorbeeld investeringen in duurzame stallen te bevorderen. Ook profiteert de melkveehouderij van de voorgestelde areaalbetaling in waardevolle gebieden (aanwijzing nieuwe LFA-gebieden).

### **High Level Group Food Industry**

*(Informatie van de Commissie)*

Om de concurrentiekracht van de Europese levensmiddelenindustrie te versterken, heeft de Europese Commissie in 2008 een *High Level Group Food Industry* (HLG) opgericht om de kansen en bedreigingen voor de sector in kaart te brengen. De HLG heeft op 17 maart 2009 het voortgangsrapport goedgekeurd. Hierin worden tevens een 30-tal aanbevelingen gedaan ter verbetering van de concurrentiekracht. De aanbevelingen hebben betrekking op de onderwerpen Interne markt, Voedselketen, Innovatie en onderzoek, Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, Handel en export. Daarnaast is er een *roadmap* opgesteld waarin de aanbevelingen in concrete acties zijn uitgewerkt.

Ik juich het toe dat de Europese Commissie het initiatief heeft genomen om de *High Level Group* op te richten. Dit geeft de gelegenheid om samen met de levensmiddelenindustrie en andere stakeholders te werken aan versterking van de concurrentiekracht van de sector. Het is daarbij essentieel dat we als overheden zorgen voor een goed investeringsklimaat voor de Europese levensmiddelenindustrie. Innovatie is cruciaal. Daarbij is het van belang om niet alleen aan productinnovatie aandacht te besteden, maar ook aan clustering en systeeminnovatie in de keten en logistiek. Ik ben daarom blij dat ons voorstel om een Europees agrologistiek forum op te richten is overgenomen. Wij hebben in Nederland al veel ervaring met het Platform Agrologistiek. De Europese Commissie doet op dit moment onderzoek naar machtsgebruik en -misbruik in de voedselketen. Met veel belangstelling kijk ik uit naar de uitkomsten van deze onderzoeken. De *High Level Group Food Industry* is een nuttig forum om ook hier deze resultaten te bespreken.

### **Aanpassing van de Raadsverordening met betrekking tot de handelsnormen voor pluimveevlees**

*(Aanname)*

De Commissie stelt voor de reikwijdte van de bestaande handelsnormen voor pluimveevlees (tot nu toe alleen vers en bevroren pluimveevlees betreffend) uit te breiden tot bereidingen en producten op basis van pluimveevlees. Dit omdat volgens de Commissie pluimveevlees in toenemende mate in de vorm van bereidingen en producten geconsumeerd wordt.

De Commissie is van mening dat de huidige definitie van «vers pluimveevlees» zou kunnen leiden tot misleiding van de consument. De huidige definitie kan immers zo geïnterpreteerd worden dat ontdooid pluimveevlees als vers aan de consument aangeboden zou mogen worden.

Momenteel is het niet toegestaan ontdooid pluimveevlees aan de consument aan te bieden. De Commissie stelt nu voor deze definitie ook toe te passen op bereidingen en producten van pluimveevlees. Volgens de Commissie is er ruim voldoende vers pluimveevlees voor de productie van bereidingen beschikbaar. Deze voorgestelde uitbreiding van de verordening betekent dat, indien bereidingen en producten in onbevroren toestand aan de consument worden aangeboden, er geen pluimveevlees gebruikt mag zijn dat ooit bevroren is geweest.

Ik heb mij tot nu toe sterk gemaakt voor een aangescherpte definitie van vers pluimveevlees. Ik ben, net zoals de Commissie, van mening dat het op de markt brengen van ontdood pluimveevlees niet tegen te houden zal zijn als bereidingen en producten op basis van ontdood pluimveevlees worden toegelaten. Dat zou mijns inziens een stap terug zijn en tot misleiding van de consument kunnen leiden. Ik verwacht dat een zeer ruime gekwalificeerde meerderheid het voorstel van de Commissie zal steunen.

## **Diversen**

### **Transport van levende dieren**

*(Verzoek van de Nederlandse delegatie)*

Op mijn verzoek zal onder het agendapunt «diversen» ingegaan worden op het transport van levende dieren. Nederland is een grote exporteur van levend vee, ook over grote afstand. Het vervoeren van dieren houdt risico's in voor het welzijn van de dieren. In de Transportverordening zijn belangrijke voorschriften opgenomen om het welzijn van dieren te kunnen garanderen. De implementatie alsmede de naleving en controle blijft een punt van zorg.

De Commissie werkt momenteel aan de herziening van de transportverordening. Ik zou graag zien dat de herziene verordening voorziet in instrumenten om internationaal diertransport beter te kunnen controleren en inspecteren. Gezien de grote waarde, die ik aan dit onderwerp hecht, wil ik de Commissie daarom aansporen op korte termijn het voorstel van de herziene verordening uit te brengen.

### **De situatie op de diervoedermarkt**

*(Informatie van de Commissie)*

De Commissie zal onder diversen de «situation on the feed market» toelichten. Er is (nog) geen paper over dit agendapunt beschikbaar. Vermoedelijk wil de Commissie mogelijke gevolgen van de nultolerantie voor niet in de EU toegelaten ggo's voor de import van diervoeders aan de orde stellen. De Commissie wil meer zicht krijgen hoe de problematiek in diverse lidstaten leeft en wil het draagvlak peilen voor mogelijke oplossingsrichtingen. De Commissie heeft in 2008 aangekondigd om met voorstellen te komen voor «een technische oplossing» van de problematiek. Zodra de voorstellen van de Commissie bekend zijn, zal ik mijn standpunt bepalen.

### **Informele Landbouwrap, Växjö, 13 t/m 15 september**

*(Gedachtewisseling)*

Op 13–15 september vindt in Växjö (Zweden) de halfjaarlijkse informele Landbouwrap plaats. Het thema van deze bijeenkomst is «*Climate Change and Agriculture*». Met de keuze voor dit onderwerp geeft het Zweedse voorzitterschap een nadere invulling aan de wens vanuit Nederland en diverse andere lidstaten om de rol van de landbouw bij de klimaatproblematiek verder uit te werken. Om richting te geven aan dit onderwerp heeft de Voorzitter een document opgesteld over mitigatie en adaptatie in de landbouw, als aanvulling op de werkdocumenten van de Europese Commissie, met daaraan gekoppeld drie discussievragen over:

- 1 – de gewenste rol van de EU bij mitigatie en adaptatie in de landbouw en de *key areas* van samenwerking binnen de EU;
- 2 – de *Health Check* van het GLB heeft geleid tot herziening van de

- financiële middelen van plattelandsontwikkelingsprogramma's en leidt tot de vraag welke kansen en mogelijkheden dat biedt voor acties op het gebied van klimaat;
- 3 – ten slotte wordt de mening van de lidstaten gevraagd over hoe EU-beleid en -strategie verder ontwikkeld zouden moeten worden om de uitdagingen van opkomende ziekten en plagen aan te gaan.

Nederland ondersteunt het voorstel van het Zweedse voorzitterschap om het onderwerp landbouw en klimaat hoger op de agenda te zetten, zoals ik ook op mondiaal niveau heb bepleit in de 17de bijeenkomst van de CSD. Mijn inbreng zal gebaseerd zijn op het coalitieakkoord, de bijbehorende beleidsagenda en de kabinetsvisie op de lange termijn toekomst van het GLB, de «Houtskoolschets Europees Landbouwbeleid 2020», de Nationale Agenda Diergezondheid en de kabinetsreactie op het witboek klimaat-adaptatie (TK 22 112, nr. 865).

De onderwerpen waarvoor ik vanuit Nederland onder andere aandacht zal vragen (*key areas*) zijn plantenveredeling voor aanpassing van gewassen, de vergroening van de economie (*biobased economy*), duurzame productie in de gehele voedselketen (inclusief het tegengaan van verspilling) en consumentenbewustzijn. Wat betreft het plattelandsontwikkelingsprogramma zal ik aangeven, dat wat Nederland betreft, de uitdagingen op het gebied van de klimaatverandering gecombineerd kunnen worden met de inzet op biodiversiteit, waterbeheer en energie. Voor het probleem van de opkomende ziekten en plagen als gevolg van klimaatverandering en andere factoren (internationale handel, toerisme) vraag ik aandacht voor meer samenwerking binnen de EU tussen de veterinaire en humaan medische domeinen, alsmede meer inzet van de EU op internationale samenwerking met derde landen en organisaties, zoals de FAO en de OIE.

### **Toezeggingen**

Conform mijn toezegging aan uw Kamer heb ik en marge van de Raad mijn Franse collega gesproken over de jacht op kieviten in Frankrijk. Ik heb daarbij mijn zorgen geuit over het aantal kieviten dat in Frankrijk wordt geschoten. Hoewel de kievit deel uitmaakt van de op Europees niveau beschermde diersoorten, laat de communautaire regelgeving tevens toe dat er in bepaalde lidstaten op wordt gejaagd op voorwaarde dat de instandhouding van de soort niet in gevaar komt. De jacht op deze vogel is in Frankrijk toegestaan, maar gebeurt binnen een kader dat door de Franse Rijksdienst voor Jacht en Fauna (ONCFS) is vastgesteld. Daarnaast worden er tellingen uitgevoerd.

In aansluiting op het brede Franse milieudebat («Grenelle de l'environnement») heeft een rondetafelgesprek plaatsgevonden met betrokken partijen over bepaalde diersoorten waarop wordt gejaagd, waaronder de kievit. Dit heeft geleid tot het verkorten van de periode dat de jacht op deze vogel is toegestaan (15 oktober–31 januari).

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
G. Verburg